

OP HET STRAND

Zeehonden en schaatsen

Het is voorjaarsvakantie, maar nog ijsig koud. Nu in de februarimaand gaan Tim en Tamara naar hun huis op Ameland samen met hun ouders. Zo gauw ze zijn aangekomen, hun koffertjes hebben uitgepakt en de spullen in de kast hebben opgeborgen, gaan ze naar Opa Sippelaar. Vanuit hun slaapkamerraam zien ze zijn schoorsteen roken. Ze rennen er heen. Het is lang geleden dat ze hem hebben gezien, sinds de Kerstvakantie niet meer. En skypen doet Opa Sippelaar niet. “Daar begin ik niet aan! Ik heb niet eens een telefoon!” roept hij als de tweeling het er met hem over heeft, dat ze dan vanuit hun huis in de stad hem ook eens even wat zouden kunnen vragen. Maar tante Trijn, daar kunnen ze mee skypen en bellen, die is niet zo ouderwets. Opa Sippelaar is thuis. Als ze binnen komen, zien ze dat hij bezig is: hij heeft een fiets op de kop staan in zijn lekkere warme kamer.

“Ik smeer jullie juttersfietsen iedere dag even” lacht de Sippelaar, “dat is niet nodig maar ik doe het toch”. Opa lacht met zijn hele gezicht, niemand kan zo lachen als hij. Hij heeft namelijk een plan.

“Morgen gaan we naar de Oostpunt van het eiland, voorbij Buren naar de Kooikersduinen” vertelt hij. “Het vriest wel hard, maar we krijgen geen sneeuw. Prachtig weer voor een ritje met de fietsen langs het strand.” Daar heeft de tweeling wel zin in. Opa Sippelaar kijkt blij dat zijn plannetje gaat slagen en de tweeling springt op de pas gesmeerde juttersfietsen, zetten het licht aan en gaan naar huis. Ze kijken nu al uit naar morgen.

Het begin van het eiland.

De tweeling en Opa Sippelaar zijn rond 10.00 uur op hun fietsen gestapt en fietsen langs de zee. Hier en daar liggen ribbels van ijs in het zand, zelfs de brandinggolf is bevroren. Het is nog koud, maar de zon schijnt en ze hebben bijna alle kleren in dubbele laagjes over elkaar aan. De schaatsen liggen voor in de strandkisten. “Nu zou er ook wel een stevige oostenwind kunnen staan” zegt Opa, maar gelukkig is er bijna geen wind. Een stukje voor hen uit fietsen twee meisjes en een man. Tim en Tamara denken dat ze zien wie het zijn. “Fiets maar vooruit”, zegt opa Sippelaar “Kijk maar eens of je ze in kunt halen”. Over het harde strandzand kunnen de twee kinderen snel fietsen en ja hoor: het zijn Ilse en Amy met hun opa Jacob. Opa Jacob Visser is een jongere broer van de Sippelaar, hij heeft een winkel in Nes. Vlugger dan ze gedacht hadden, staan ze helemaal op het eind van het eiland en kijken over het zeegat naar de twee torens van Schiermonnikoog. Een paar nieuwsgierige zeehonden kruipen het strand op om de kinderen en hun opa's te bekijken. De kinderen kijken terug, maar gaan niet naar de zeehonden toe. “Ze lijken lief, maar kunnen gevaarlijk bijten” vertelt Ilse, die hier wel vaker komt met haar opa. Opa Jacob begint te vertellen: “Hier kun je heel mooi zien hoe een eiland groeit. Dit is een oostpunt en de eilanden groeien aan de oostkant. Kijk: je ziet hier allemaal nieuwe duintjes. Ga er maar eens overheen crossen dan kun je voelen of het zand stevig rijdt zoals op het strand.” De kinderen gaan duintje op en af en slippen met hun achterwielen, het zand is los en glijdt naar beneden. Je kunt merken dat het

zand pas is aangestoven. “Boven op deze duintjes gaat helmgras groeien en andere planten, die dit nieuwe zand vasthouden, dus blijven deze duintjes bestaan en worden hoger. Kom we gaan de hogere duinen bekijken”. Op de terugweg bekijken de kinderen de duinen, die steeds hoger worden en proberen uit of ze ook op deze hogere duinen kunnen fietsen. Het gaat prima: heuvel op, heuvel af. Je kunt het merken: deze duinen zijn ouder, het zand is hard en nu met de winter ook diep bevroren, hier slippen de kinderen niet, hoewel de duinen hoger zijn. En dan staan de kinderen plotseling voor een jonge zeehond, die moederziel alleen in de duinen ligt. Hij is nog klein, maar is lekker dik en heeft een witte vacht. De kinderen staan met hun fietsen in een kringetje om hem heen. De Opa’s zien wat er aan de hand is en roepen de kinderen bij zich. “Dit is een jong van een grijze zeehond”, vertelt opa Sippelaar, “ze worden in de winter geboren, tussen december en januari. Deze zeehondensoort komt vooral voor in het Noorden van Engeland en Schotland. Tegenwoordig zijn ze hier ook best vaak te zien. Ze hebben een vachtje wat prachtig wit en zacht is, maar ze kunnen er niet mee zwemmen. De moeder komt dit jong hier op het strand laten drinken en van die vette moedermelk wordt deze pup in drie weken vier keer zo zwaar. Maar dan kan het nog niet zwemmen, het moet dit vachtje nog kwijt en een vacht krijgen, waar het mee kan zwemmen. Dat zal net als van zijn moeder grijs zijn. Kom we laten het diertje met rust” Maar ze zijn net te laat: uit zee komt de moederzeehond met een vaartje naar het jong toe gekropen. De Opa’s en de kinderen maken dat ze verder fietsen. Met zo’n grote grijze zeehond kun je het beter niet aan de stok krijgen, zeker niet als ze een jong heeft.

De twee Opa’s hebben thermoskannen met warme chocolademelk mee en gebakken pannenkoeken. Die eten ze op als ze bij de bevroren vlakte van de Kooikersdunen aankomen. Dit zijn nog eens echte hoge en oude duinen, dat zien de kinderen wel. Deze duinen zijn waarschijnlijk een paar honderd jaar geleden al ontstaan. Op de bevroren plassen rondom de duinen ligt prachtig ijs. Voordat de laatste pannenkoek is opgegeten staan de kinderen al op de schaatsen: Tim en Tamara op kunstschaatsen, Amy en Ilse op lage Noren, de opa’s hebben heel ouderwetse schaatsen: Friese doorlopers en knopen de schaatsen zo onder hun schoenen. Tim en Tamara schaatsen prachtige figuren op het ijs en Ilse en Amy laten zien hoe snel ze kunnen schaatsen. Na een tijdje besluiten ze van schaatsen te ruilen en nu wordt het pas echt lachen, op elkaars schaatsen glijden ze elk moment uit en liggen op het ijs. Maar na een poosje oefenen zijn ze aan de schaatsen gewend en lukt het Amy zelfs al om een sprongetje te maken. Langzamerhand wordt het donker over de duinen. Ze trekken schoenen aan en zoeken de fietsen op om naar huis te gaan. Maar daar ziet Tamara ineens een oude vrouw, diep gebogen met een lantaarn in de hand door de duinen trekken. Ze haalt de andere kinderen erbij. Amy en Ilse staan als aan de grond genageld: van deze oude vrouw hebben ze wel eens gehoord. “Hoor” Amy pakt Tamara bij haar arm, “ze roept: Oe, oe, oe”. Al zwerfend over de duinen licht de oude vrouw zich bij, ze tilt de lantaarn hoog op. En dan komt de oude vrouw op de kinderen toelopen, ze horen nu wat ze roept: “Sjoerd, Sjoerd”. Het lijkt alsof ze de kinderen niet ziet en Ilse fluistert Tamara en Tim in het oor: “Het is Ritskemooi, de heks van het Oerd. Ze is allang dood, maar soms komt ze hier spoken om haar zoon te zoeken”. Opeens is de vrouw heel dicht bij hen, ze kijkt echter de andere kant op. Maar dan draait ze zich om: ze kijkt over haar briljetje naar de kinderen. Hee, dat briljetje kennen ze! De oude vrouw loopt ook niet meer gebogen maar richt zich recht op en schuift de hoofddoek van haar hoofd. “Tante Trijn” roepen de kinderen. “Waarom zwerf je door de duinen en roep je Sjoerd?” Maar de kinderen weten het al: Tante Trijn zit altijd vol grapjes en wilde hen doen geloven dat ze Ritskemooi was. De Opa’s wisten er ook van, want die staan te lachen bij de fietsen. Met tante Trijn en haar lantaarn voorop

fietsen ze terug naar de Kooiplaats. Daar staat de papa en mama van Tim en Tamara klaar met auto en aanhangwagen om de schaatsers en hun fietsen mee naar huis te nemen. Op het plein midden in Buren stoppen ze. De ouders van Tim en Tamara willen iedereen uitnodigen om bij "De Klok"boerenkool met worst gaan eten en op te warmen. En het beeld van Ritskemooi te bekijken, wat op het pleintje staat. Het begint te sneeuwen als de kinderen het beeld van top tot teen bekijken. "Je was het precies, tante Trijn", lachen ze. Iedereen schept minstens twee keer op van de boerenkool. De ouders van Tim en Tamara willen nu wel eens weten hoe het precies het verhaal gaat over Ritskemooi. Daarom vertelt tante Trijn het verhaal, van zo lang geleden: van Ritskemooi van het Oerd.